

fogadja el a kommunitarizmust) kanadai, bennszülött indiánok és más csoportok helyzete foglalkoztatja elsősorban.

34. Mert ha (mondhatnánk) a nemzeti autonómia nem jelenti egyszersmind a saját területhez való jogot is, akkor fölösleges kollektív nemzeti jogokat követelni, hiszen az egyesülési jog ugyanúgy megteszi.

35. A kifejezés (tudtomon kívül) még a jelen tanulmány alapját képező előadásom címébe is becsúszott a konferencia programjának első változatában.

36. A Habsburg Birodalomban a magyarok mint elnyomott nemzet 1848-ban autonómiát követeltek maguknak egy olyan területen,

amelyen a lakosság kevesebb mint negyven százalékának volt magyar az anyanyelve. A szerb vezetők az autonóm Magyarországon autonómiát követeltek a szerb kisebbségnek egy olyan területen, a Vajdaságban, ahol a népességnek alig egyharmada beszélt szerbül és így tovább. Ahogy továbbhaladunk, minden kisebbségen belül találunk valamilyen újabb kisebbséget.

37. Anthony de Jasay: LIBERTIES, RIGHTS AND THE STANDING OF GROUPS. In: P. Foss, szerk.: ECONOMIC APPROACHES TO ORGANIZATIONS AND INSTITUTIONS. Aldershot, 1995. 263. (NB. a Jászay által használt „*unscrewable individual*” kettős értelme lefordíthatatlan.)

BRANDYS ÚJ NAPLÓJA

Brandys húsz éve nem ír regényt, a RONDÓ volt az utolsó s egyben a legjobb is (már hét éve ott a fordítása az Európa Kiadónál a megjelenés minden reménye nélkül). E két évtized legnagyobb részét naplóírással töltötte, 1978-tól 1987-ig írta a HÓNAPOK-at, ebből elsőként a *Máshonnan Beszélő*ben jelentek meg magyarul részletek.

1981 decemberében emigrált, Párizsban él, hét éve immár „minden kényszer nélkül”, kerülve a heroikus emigráns pózát. Néhány éve kezdett megint naplót írni, ebből ZAPAMIĘTANE (EMLÉKEZETBŐL) címmel jelent meg egy vékony kötet (WYDAWNICTWO LITERACKIE, Kraków, 1995). Legfőbb témája a lengyel irodalmi

élet, némi nosztalgiával tér vissza a szerkesztőségek, alkotóházak, fekete-tengeri nyaralások és az írószövetségi szalonélet egzotikus világába. Hű marad az anekdota legősibb hagyományaihoz: történeteiben az erotika és a politika kerül előtérbe.

A részletben szereplő író, Wilhelm Mach (1917–1965) nálunk kevésbé ismert, bár AGNIESZKA című regénye magyarul is megjelent (Európa, 1966). Lengyelországban nemrég még fontos írónak tartották, HEGYEK A FEKETE-TENGER-NÉL (1961) című regénye korai példa a lengyelül autotematikusnak, magyarul öntükrözőnek nevezett típusra.

Mihályi Zsuzsa